

Årsrapport 2016

for

Forskningsstiftelsen Fafo med datterselskaper

Administrasjonens forslag til vedtak:

Styret godkjenner Årsberetningen og regnskapet for 2016 for
Forskningsstiftelsen Fafo med datterselskap.

Om Fafo	3
Virksomheten	3
Forsknings- og utredningsvirksomheten	4
Basisfinansiering.....	6
Utleievirksomheten	6
Organisering	7
Årsregnskapet, resultat og disponeringer	7
Arbeidsmiljøet og det ytre miljø.....	7
Likestilling og tilgjengelighet	8
Utsikter	8
Fortsatt drift	9

Om Fafo

Forskningsstiftelsen Fafo ble grunnlagt av Landsorganisasjonen i Norge i 1982 og omdannet til stiftelse i 1993, med bidrag fra Landsorganisasjonen i Norge, Norsk Kommuneforbund, Orkla ASA, Umoe AS, Elkem ASA, NKL, Sparebank 1 Gruppen ASA, og Telenor AS.

Fafos hovedkontor ligger i Oslo. Konsernet besto inntil 1/9 2015 av Forskningsstiftelsen Fafo med datterselskapet Fafo Institutt for anvendte internasjonale studier as, opprettet i mars 2002, Fafo Institutt for arbeidslivs- og velferdsforskning as, opprettet i mars 2003, og Fafo Technology Consulting (Beijing) Co. Ltd, opprettet i september 2013. Fra og med 1/9 2015 har Forskningsstiftelsen Fafo organisert sin forskningsvirksomhet i ett institutt, og stiftelsen eier samtlige aksjer i selskapet Fafo Institutt for arbeidslivs- og velferdsforskning as (Fafo AVF).

Styret for Forskningsstiftelsen Fafo besto i 2016 av Gerd Kristiansen (styreleder), Tor-Arne Solbakken, Mette Nord, Inger Johanne Bergstøl, Hans Christian Sørhaug, Bjørn Mietinen og Tone Rønoldtangen, samt Bård Jordfald, Anna Hagen og Kristin Dalen (erstattet Line Eldring 1/9) som ansattvalgt. Steinar Krogstad og Jan Davidsen er varamedlemmer.

I henhold til stiftelsens vedtekter utnevnes det et råd fra organisasjonene som ga bidrag ved stiftelsen. Rådet velger Fafos styre og følger arbeidet i stiftelsen. Ett styremedlem utpekes etter vedtektene av staten ved Forskningsrådet (Hans Christian Sørhaug).

Virksomheten

Forskningsstiftelsen Fafo har som vedtektsfestet formål å drive, eller eie, aksjer i selskaper som driver anvendt forsknings- og utredningsarbeid, dokumentasjon og informasjon som belyser viktige utviklingstrekk nasjonalt og internasjonalt. Stiftelsen har ikke erverv som formål.

Forskningsstiftelsen Fafo har over tid vært et av Norges største samfunnsvitenskapelige institutter målt i omsetning og i antall forskerårsverk. Forskningsstiftelsen eier også et eget kinesiskregistrert selskap for å organisere forskningsaktiviteten i Kina.

Forskningsstiftelsen Fafo eier kontor-, møte- og seminarlokaler i Borggata 2B. Dette gir gode arbeidsforhold og er en viktig del av institusjonens identitet og profil. Det er kapasitet i bygget i Borggata til å drive utleie til andre kompetansebaserte virksomheter, og det leies ut møtelokaler til kurs og konferanser.

Målsettingen med Forskningsstiftelsen Fafo er å utvikle kunnskap om deltakelse, levekår, demokrati, utvikling og verdiskaping, nasjonalt og internasjonalt. Basert på høye forskningsetiske og metodiske standarder, er ønsket å bidra til samfunnsmessig fornyelse. Med et historisk utgangspunkt i norsk fagbevegelse, er Fafos aktivitet basert på å levere kritisk og handlingsorientert forskning om arbeidsliv og velferdspolitikktil sentrale beslutningstakere og beslutningsprosesser. Fafo jobber innenfor en empirisk forskningstradisjon og har særlig kompetanse på innsamling og analyse av kvantitative data. Fafos målsetting har ligget fast over tid og uttrykker på en god måte realitetene i stiftelsens aktiviteter.

Fafo legger stor vekt på å jobbe i nær kontakt og dialog med brukere og oppdragsgivere, og samarbeider med et omfattende faglig nettverk. Det er viktig å skape møteplasser og formidle kunnskap fra prosjektene. Fafo ønsker å være en åpen og utadvendt forskningsstiftelse basert på oppdrag fra partene i arbeidslivet, bedrifter, offentlig administrasjon, frivillige organisasjoner, internasjonale organisasjoner og fond samt Norges forskningsråd, EU og andre internasjonale forskningsprogrammer. I tråd med vedtektene er all forskning på Fafo offentlig tilgjengelig. Alle Fafo-publikasjonene publiseres på fafo.no.

Forsknings- og utredningsvirksomheten

Forsknings- og utredningsvirksomheten ble fra september 2015 samlet i Fafo Institutt for arbeidslivs- og velferdsforskning. Tone Fløtten har vært instituttsjef i 2016, mens Anne Britt Djuve og Sissel Trygstad har vært forskningssjefer. Mona Sandbæk har vært økonomi- og administrasjonssjef. Jon Lahlum har ledet instituttets informasjons- og forlagsvirksomhet.

Fafo Institutt for arbeidslivs- og velferdsforskning har spesialisert seg på studier av organisert arbeidsliv og velferdspolitikken nasjonalt og internasjonalt. Instituttet gjennomfører undersøkelser om partsrelasjoner, integrering og ekskludering i arbeidsmarkedet, kvalifisering og etter- og videreutdanning, bedriftsutvikling, fordelingspolitikk og velferdstjenester, europeisk integrasjon og globalisering. Instituttet forsker også på levekår og utviklingsstrategier i land i konflikt, overgangsfase og utvikling. Det legges stor vekt på å jobbe i nær kontakt og dialog med brukere og oppdragsgivere, å samarbeide med et omfattende faglig nettverk og å skape møteplasser og formidle kunnskap fra prosjektene.

Ved utgangen av 2016 hadde instituttet 80 ansatte. Forskerstaben utgjorde 67 personer, hvorav én var i foreldrepermisjon. Instituttet hadde i tillegg fire forskere i bistilling. Til sammen ble det utført 63 årsverk av forskere og andre faglig ansatte. Dette er det samme som i 2015. Instituttets medarbeidere har bakgrunn fra samfunnsfagene, og staben har høy kompetanse og god erfaring i kvalitativ og kvantitativ metode.

To av instituttets ansatte, samt én stipendiat, disputerte i 2016, og ytterligere en har levert sin avhandling til vurdering. Til sammen har 25 av forskerne ansatt per 31/12 2016 doktorgrad, noe som utgjør 37 prosent av staben. Ambisjonen for planperioden var å ha en doktorgradsandel på 38 prosent ved utgangen av 2016, og instituttet ligger dermed marginalt under dette målet. Fjorten av instituttets ansatte jobbet med doktorgrad i 2016. En av disse disputerte i desember, og én disputerer i april 2017. Ytterligere fem forventes å levere avhandling til vurdering i løpet av 2017. Det er forventet at doktorgradsandelen vil stige fra dagens nivå gjennom egenutdanning og nyrekruttering av forskere med doktorgrad.

I 2016 har instituttets virksomhet vært organisert i fire forskningsgrupper:

- Arbeidslivsorganisering og arbeidsmarked
- Migrasjon, integrasjon og kompetanse
- Velferdsforskning
- Rettigheter og sikkerhet

Tabellen under gir en oversikt over Forskningsstiftelsen Fafos sentrale nøkkeltall for perioden 2011 til 2016. I tabellen vises også måltallene som er vedtatt av styret i Plan og strategi for 2016–2019. Målene viser en ambisjon om å opprettholde Forskningsstiftelsen Fafos som det største frittstående samfunnsvitenskapelige instituttet med en god nasjonal og internasjonal posisjon innenfor sine faglige kjerneområder. Samtidig uttrykker måltallene en ambisjon om å styrke den vitenskapelige publiseringen ytterligere. Dette vil bidra til å gi Fafos bedre gjennomslag i basisfinansieringssystemet, øke Fafos konkurransedyktighet i nasjonale og internasjonale forskningsprogrammer og bidra til å gi en solid plattform for den tradisjonelle og viktige oppdragsforskningen.

Den samlede oversikten for perioden 2011–2016 viser en relativt stabil omsetning og en økning i aktivitet på flere av måltallene. Omsetningen sank i 2013 på grunn av lavere prosjektaktivitet i Fafos AIS, mens aktiviteten steg i 2014, for så å synke noe i 2015 og 2016. Fafos har på grunn av endringer i systemet for basisfinansiering fra Forskningsrådet fått en noe økt grunnbevilgning de siste årene. Nøkkeltallene for 2016 er samlet sett omtrent på nivå med de måltallene styret har satt for virksomheten.

Nøkkeltall 2011-2016 og måltall 2016-2019 Fafos AVF og FS samlet	Realisert						Måltall			
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2016	2017	2018	2019
Driftsinntekter (mill. NOK)	108,9	124,6	117,3	121,4	118,2	107,0	120,0	122,0	124,0	126,0
Prosjektkostnader	21,5	25,4	23,9	28,1	28,0	17,9	23,5	24,0	24,5	25,0
Dekningsbidrag (mill NOK) (justert for prosjektkost)	89,1	98,9	93,4	93,2	90,2	89,1	96,5	98,0	99,5	101,0
Resultat før skattekostnad (mill. NOK)	-0,7	0,3	-1,4	0,4	0,1	-0,8	0,5	0,6	0,7	0,8
Tilskudd grunnbevilgning (mill. NOK)	13,9	15,1	15,7	15,8	17,3	18,3	17,5	17,7	18	18,2
Tilskudd grunnbevilgning (% av driftsinntekter)	12,8 %	12,1 %	13,4 %	13,0 %	14,6 %	17,1 %	14,6 %	14,5 %	14,5 %	14,4 %
Totalt antall forskere	81	80	86	71	68	69	68	69	70	70
- herav forskere kvinner	47	44	56	44	41	43	39	38	37	37
- herav forskere menn	43	35	30	26	27	26	29	31	33	33
Sykefravær	7,2 %	5,0 %	4,5 %	4,3 %	6,3 %	5,4 %	4,3 %	4,3 %	4,3 %	4,3 %
Andel forskere med doktorgrad	30 %	34 %	38 %	32 %	37 %	37 %	38 %	40 %	42 %	44 %
Antall doktorgradsstudenter	10	8	12	13	13	13	12	10	8	8
Antall avlagte doktorgrader	2	2	4	-	2	3	3	3	2	2
Aktivitetsrapporter:										
Vitenskapelige artikler med referee	56	58	53	48	57	47	50	52	54	56
Vitenskapelig monografi og fagbok	2	5	3	1	1	2	1	1	2	2
Kapitler eller artikler i fagbøker, lærebøker, konferanserapporter eller sentrale tidsskrifter uten referee	6	16	9	15	10	1	15	15	15	15
Rapporter og notater	68	81	74	77	66	68	70	70	70	70
Paper og framleggelsler på vit. konferanser	52	64	61	43	47	55	72	73	74	75
Brukerretta foredrag	415	434	395	391	321	349	340	345	350	350
Populærvitenskapelig formidling	70	71	60	63	28	32	68	69	70	70
Publikasjonspoeng	47,5	72,6	61,2	53,4	55,6	50,1	50	55	60	65
Publikasjonspoeng pr forsker	0,59	0,91	0,71	0,75	0,82	0,73	0,7	0,75	0,8	0,9

Resultatene fra Fafos oppdragsprosjekter publiseres som hovedregel i Fafos interne rapportserie, men det publiseres også noen rapporter/notater i eksterne serier. Totalt publiserte instituttet 44 rapporter og 24 notater i 2016.

Fafos forskere var forfattere eller medforfattere av 47 artikler i internasjonale og norske vitenskapelige tidsskrifter/antologier i 2016, mot 57 artikler i 2015.

Fafo-ansatte har dessuten publisert to vitenskapelige monografier, bidratt med ett kapittel i fagbøker/tidsskrifter uten fagfellevurdering og hatt 55 papers/framleggelsler på vitenskapelige konferanser. Det ble oppnådd i alt 50,1 publikasjonspoeng i 2016, mot 55,6 publikasjonspoeng i 2015.

Allmennrettet formidling er viktig for instituttet, og Fafo er det instituttet i samfunnsvitenskapelig sektor som er mest aktiv på dette området. I 2016 har instituttet hatt en enda høyere allmennrettet formidlingsaktivitet enn i 2015. Til sammen holdt instituttets ansatte 349 foredrag i 2016, mot 321 i 2015. Det ble skrevet 32 kronikker/kommentarer.

I 2016 ble det arrangert 33 åpne faglige seminarer og arrangementer på Fafo, med 3388 deltakere. 21 av arrangementene ble overført direkte og er også lagt ut som opptak på Fafo-tv. Fafo deltok dessuten aktivt under Arendalsuka, og hadde 25 seminarer og arrangementer på Fafobåten.

Fafo måler omtale i trykte og nettbaserte medier i Norge, og var også i 2016 langt mer omtalt enn andre forskningsinstitutter.

Alt i alt har 2016 vært et år med høy faglig aktivitet. På grunn av god prosjektinngang har instituttet kunnet videreføre trenden fra 2004 med en positiv økonomisk utvikling, og Fafo Institutt for arbeidslivs- og velferdsforskning har gått med overskudd. Sammen med den gode faglige aktiviteten gjør dette at instituttet har en sterk posisjon.

Styret i Forskningsstiftelsen Fafo er godt fornøyd med publiserings-, formidlings- og informasjonsaktiviteten i 2016. Det legges særlig vekt på arbeidet med å kombinere vitenskapelig publisering med allmennrettet formidling. Fafo har sammen med en god vitenskapelig publisering klart å opprettholde en høy aktivitet på andre områder og har befestet sitt særpreg som et anvendt og relevant forsknings- og utredningsmiljø.

Basisfinansiering

Fafos basisbevilgning har økt jevnt siden 2008. I 2016 mottok Fafo basisbevilgning fra Norges forskningsråd på 18,3 mill. kr. Grunnet sykefravær hos forskere som i utgangspunktet var tildelt midler, overføres en liten del av basisbevilgningen til 2017. Forbruket av basisbevilgning i 2016 utgjorde 17,1 prosent av de samlede inntektene. Det er et mål å øke basisbevilgningen ytterligere.

Faglig kvalitet og faglig uavhengighet er viktige grunnverdier for et forskningsinstitutt som er avhengig av oppdragsinntekter i et konkurranseutsatt forsknings- og utredningsmarked. Styret har derfor videreført arbeidet med en systematisk kompetanseutvikling i Fafo, og hoveddelen av basisbevilgningen har vært anvendt til ulike kompetansefremmende tiltak som doktorgrader, strategisk utvikling, vitenskapelig publisering, samt konferansedeltakelser og større akkvisisjonsprosesser.

Utleievirksomheten

Forskningsstiftelsen Fafo eier hovedbygg og konferansebygg i Borggata 2B og leier ut kontorlokaler til egne datterselskaper. I 2016 har stiftelsen hatt to leietakere i tillegg til egne datterselskaper, dette er Samfunnsøkonomisk analyse og NOREF. Inntekter fra utleievirksomheten dekker drift av bygg og eiendom samt deler av driftslederstillingen som er knyttet til eiendomsdriften.

Organisering

Fra 1/9 2015 er Fafos forskningsvirksomhet organisert i ett institutt – Fafo Institutt for arbeidslivs- og velferdsforskning as. Daglig leder i Forskningsstiftelsen Fafo er Tone Fløtten. Hun er også instituttsjef i Fafo AVF. Anne Britt Djuve er assisterende daglig leder i Forskningsstiftelsen Fafo.

Mona Sandbæk er økonomisjef og har sitt ansettelsesforhold i Fafo AVF. Sandbæk er økonomisjef for både Fafo AVF og stiftelsen. Tilsvarende er Jon Lahlum sjef for informasjons- og publikasjonsvirksomheten og har sitt formelle arbeidsforhold i Fafo AVF.

Årsregnskapet, resultat og disponeringer

Forskningsstiftelsen Fafo med datterselskaper hadde i 2016 en omsetning på 107,0 mill. kr, mot 118,2 mill. kr i 2015.

Resultat før skattekostnad i konsernet ble på -0,8 mill. kr i 2016, mot 0,05 mill. kr i 2015.

Forskningsstiftelsen Fafo mottok en basisbevilgning fra Norges forskningsråd på 18,3 mill. kr i 2016. Den forbrukte delen av basisbevilgningen i 2016 utgjør om lag 17 prosent av total omsetning.

I 2012 fikk Forskningsstiftelsen Fafo et tilskudd til grunnkapitalen på 30 mill. kr fra LO. Omtrent halvparten ble benyttet til å nedbetale hoveddelen av stiftelsens gjeld. Bruk av disse midlene til å egenfinansiere strategiske forskningssatsinger og utviklingsoppgaver vil gi et negativt driftsbidrag i årene som kommer. I 2016 ble det benyttet omtrent 2,0 mill. kr til forskningssatsinger og strategisk utvikling av denne grunnkapitalen.

De samlede inntektene for morselskapet var i 2016 på 7,6 mill. kr, som hovedsakelig skriver seg fra leieinntekter. Bygget er også i 2016 fullt belagt med leietakere. Bygget representerer en betydelig verdi og sikkerhet for Fafos virksomhet.

Årets resultat etter finansposter i morselskapet ble et underskudd på 2,0 mill. kr, noe som skyldes planlagt bruk av grunnkapitalen.

Fafo er i et krevende marked for oppdragsforskning. Instituttet har imidlertid et bredt spekter av oppdragsgivere og en del prosjekter med relativt lang løpetid. Dette gjør at markedsrisikoen anses å være håndterbar på kort og mellomlang sikt. Likviditetssituasjonen for konsernet samlet er tilfredsstillende. For konsernet ses heller ingen kredittrisiko.

Fafo Institutt for arbeidslivs- og velferdsforskning as hadde i 2016 en omsetning på 105,0 mill. kr, hvorav 104,1 mill. kr var prosjektinntekter. Resultat før skatt ble på 1,3 mill. kr. Årsoverskuddet etter skatt ble på 0,9 mill. kr, som foreslås overført til annen egenkapital. Egenkapitalen utgjør etter dette 10,5 mill. kr, hvorav 0,5 mill. kr er aksjekapital.

Arbeidsmiljøet og det ytre miljø

Fafostiftelsen med datterselskaper hadde 80 ansatte i 2016, hvorav 67 forskere. Selskapets kontorlokaler holder god standard, og arbeidsmiljøet er jevnt over tilfredsstillende.

Selskapet samarbeider med de tillitsvalgte i Forskningsstiftelsen Fafo og bedriftshelsetjenesten om å vurdere og å utvikle arbeidsmiljøet. Selskapet inngikk avtale om Inkluderende arbeidsliv i 2002 og fornyet denne senest i 2014.

Sykefraværet for de heleide selskapene i stiftelsen hele året har vært 6,2 prosent av total arbeidstid. Dette er en svak nedgang fra 2015. I 2016 er 4,0 prosentpoeng av fraværet langtidsfravær.

Ingen ansatte over 62 år har sluttet eller redusert sin arbeidstid vesentlig i 2016.

Virksomheten er av en slik art at den ikke forurenser det ytre miljø. Det har ikke vært skader eller ulykker i virksomheten i 2016.

Likestilling og tilgjengelighet

I forskerstaben er det en overvekt av kvinnelige medarbeidere, med 43 kvinner og 26 menn.

Forskningsstiftelsen Fafos leder er kvinne. I Fafo Institutt for arbeidslivs- og velferdsforskning as er ved utgangen av 2016 instituttets leder, de to forskningssjefene og økonomisjef kvinner, mens leder for informasjons- og publikasjonsvirksomheten er mann. Tre av fire avdelingsledere er menn. Det er dermed god kjønnsbalanse i instituttets ledelse. I selskapets styre satt det i 2016 fem menn og fem kvinner.

Gjennom avtaleverk, samarbeidsfora og ledelsesoppfølging er det sikret at det ikke forekommer ulovlig forskjellsbehandling innenfor selskapene i Fafo-gruppa. I 2011 vedtok instituttets styre en plan for likestilling og likebehandling. Tiltakene i denne planen er innarbeidet i en samlet HMS-K plan, som systematisk følges opp og rapporteres til styret.

Bedriften hadde ikke ansatte med nedsatt funksjonsevne i 2016, men har erfaringer med å tilpasse arbeidsforholdene slik at personer med nedsatt funksjonsevne kan ta arbeid i bedriften.

Siden Fafo Institutt for arbeidslivs- og velferdsforskning ikke har hatt problemer med lav kvinneandel, få kvinner i ledende stillinger eller få kvinner i styret, har det ikke vært behov for å utarbeide noen tiltak for å endre kjønns sammensetningen. Bedriften har for øvrig en rekrutterings- og personalpolicy som skal sikre like muligheter og rettigheter og hindre diskriminering på grunn av kjønn, funksjonsnedsettelse, nasjonal opprinnelse, hudfarge, språk, religion og livssyn.

Utsikter

Forskningen til Fafo dekker et bredt spekter av tema og problemstillinger. Instituttet har en god posisjon i forskningsverdenen og offentligheten, og instituttets forskere er svært ofte involvert i viktige samfunnsdebatter. For å bevare denne posisjonen er det viktig med langsiktig arbeid, både for å ivareta kunnskapsgrunnlaget som er opparbeidet og for å ligge i forkant. Mye av instituttets formidling er ikke av den typen som gir uttelling i Forskningsrådets tellekantsystem, samtidig som det er av stor verdi at instituttets forskere er aktive formidlere på en rekke arenaer.

Konkurransen om forskningsmidler i oppdragsmarkedet er stor, og hoveddelen av Fafos omsetning vinnes i anbudskonkurranse med andre forskningsinstitusjoner. Anbudssituasjonen er krevende for hele

instituttsektoren. På den ene siden konkurrerer vi med konsulentselskaper i offentlig sektors anbudskonkurranser, på den andre siden møter vi økt konkurranse fra universitets- og høyskolesektoren i Forskningsrådets programutlysninger. Instituttet har generelt godt gjennomslag i de anbudsprossessene vi deltar i, men tilslagsprosenten varierer mellom forskningsområdene. En særskilt utfordring de siste årene har vært finansiering av den internasjonale forskningen. Det har vært en sterk nedgang i bevilgninger fra Utenriksdepartementet den siste femårsperioden, og i 2016 har Fafo knapt fått midler fra det departementet som tidligere var hovedoppdragsgiver for denne delen av vår forskningsaktivitet. Situasjonen til Fafo er ikke unik, og nedgangen i finansieringen av den utenomeuropeiske forskningen gir grunn til bekymring for muligheten til å bevare og videreutvikle denne kompetansen, på Fafo så vel som på andre internasjonalt orientert institutter.

Utviklingstrekkene tilsier at Fafo må tilstrebe fleksibilitet og åpenhet for mulig tematisk reorientering. For å oppnå god fleksibilitet arbeider instituttet kontinuerlig med kompetanseutvikling, strategisk fagutvikling, nyrekruttering og videreutvikling av våre forskningstemaer og av arbeidsmiljøet. 2016 var det første året i den nye planperioden, og vi har satset på definerte forskningsområder gjennom midler til strategiske utviklingsprosjekter og vitenskapelig publisering. I tillegg er en viktig del av instituttets strategi å videreutvikle den allmennrettede formidlingen for å sikre høy grad av relevans og synlighet.

Fortsatt drift

Forskningsstiftelsens faglige og økonomiske forutsetninger for videre drift og utvikling i 2016 er gode. Styret mener det er riktig å legge forutsetningene om fortsatt drift til grunn for fastsettelsen av årsregnskapet.

Oslo, den 31. desember 2016

7. mars 2017

Gerd Kristiansen
Leder

Tor Arne Solbakken

Mette Nord

Hans Christian Sørhaug

Tone Rønoldtangen

Inger Johanne Bergstøl

Bjørn Mietinen

Kristin Dalen
Valgt av de ansatte

Anna Hagen Tønder
Valgt av de ansatte

Bård Jordfald
Valgt av de ansatte

Tone Fløtten
Daglig leder

Resultatregnskap

Forskningsstiftelsen Fafo

(Alle beløp er i NOK 1000)

Selskapsregnskap		Konsernregnskap			
2015	2016		Note	2016	2015
		Driftsinntekter og driftskostnader			
-	-	Prosjektinntekter		86 017	98 739
-	-	Basisbevilgning		18 301	17 272
7 492	7 615	Annen driftsinntekt		2 691	2 159
7 492	7 615	Sum driftsinntekter	2	107 009	118 170
-	-	Direkte prosjektrelaterte kostnader		17 909	28 044
1 863	2 114	Personalkostnader	3	72 520	73 479
1 986	1 815	Avskrivning	4	3 502	3 616
4 871	5 453	Annen driftskostnad	3	13 618	12 990
8 720	9 382	Sum driftskostnader		107 549	118 129
-1 227	-1 768	Driftsresultat		-540	41
		Finansinntekter og finanskostnader			
95	13	Annen renteinntekt		203	184
57	0	Annen finansinntekt		142	172
250	253	Annen rentekostnad		253	250
28	9	Annen finanskostnad		332	100
-126	-249	Resultat av finansposter		-240	6
-1 353	-2 017	Resultat før skattekostnad		-781	46
-	-	Skattekostnad på ordinært resultat	11	452	-344
-1 353	-2 017	Ordinært resultat		-1 232	390
-1 353	-2 017	Årsoverskudd (+) / Årsunderskudd (-)		-1 232	390
		Overføringer			
-1 353	-2 017	Avsatt til annen egenkapital/dekkes av annen egenkapital			
-1 353	-2 017	Sum overføringer			

Balanse

Forskningsstiftelsen Fafo

(Alle beløp er i NOK 1000)

Selskapsregnskap		Konsernregnskap			
2015	2016	Eiendeler	Note	2016	2015
Anleggsmidler					
Varige driftsmidler					
343	235	Transportmidler		235	343
1 393	1 508	Inventar/utstyr		5 262	4 915
2 190	2 190	Tomt B2B		2 190	2 190
38 785	37 534	Bygninger		37 534	38 785
42 711	41 467	Sum varige driftsmidler	4	45 221	46 233
Finansielle driftsmidler					
322	184	Pensjonsmidler	10	16 026	15 113
3 000	3 000	Ansvarlig lån til datterselskap	10	-	-
6 480	6 480	Aksjer i datterselskaper	6/7	-	-
9 802	9 664	Sum finansielle driftsmidler		16 026	15 113
52 513	51 131	Sum anleggsmidler		61 247	61 346
Omløpsmidler					
Varebeholdning					
-	-	Varer		150	150
-	-	Sum varebeholdning		150	150
Fordringer					
-	-	Opptjent på prosjekter		16 287	29 253
708	739	Kundefordringer		8 608	13 232
10 432	654	Fordring på selskap i samme konsern	7	-	-
425	2 270	Andre kortsiktige fordringer		2 972	1 071
11 565	3 663	Sum fordringer		27 867	43 556
728	5 962	Kasse, bank	5	32 631	38 970
12 293	9 625	Sum omløpsmidler		60 648	82 676
64 807	60 756	Sum eiendeler		121 893	144 022

Balanse

Forskningsstiftelsen Fafo

(Alle beløp er i NOK 1000)

Selskapsregnskap		Konsernregnskap		
2015	2016		2016	2015
		Egenkapital og gjeld	Note	
		Innskutt egenkapital		
30 200	30 200	Stiftelseskapital		30 200
30 200	30 200	Sum innskutt egenkapital		30 200
		Opptjent egenkapital		
25 674	23 657	Annen egenkapital		27 261
25 674	23 657	Sum opptjent egenkapital		27 261
55 874	53 857	Sum egenkapital	8	57 461
		Gjeld		
		Avsetning for forpliktelser		
-	-	Utsatt skatt	11	2 188
-	-	Sum avsetning for forpliktelser		1 737
		Langsiktig gjeld		
4 794	4 494	Pantelån	9	4 494
4 794	4 494	Sum langsiktig gjeld		4 794
		Kortsiktig gjeld		
-	-	Kassekreditt	9	-
128	108	Leverandørgjeld		1 408
3 686	2 133	Skyldig offentlige avgifter		6 137
-	-	Gjeld til selskap i samme konsern	7	-
325	163	Annen kortsiktig gjeld		14 255
-	-	Forskudd fra kunder		35 949
4 139	2 404	Sum kortsiktig gjeld		57 749
8 933	6 898	Sum gjeld		64 430
64 807	60 756	Sum egenkapital og gjeld		121 893

Oslo, 31. desember 2016

7. mars 2017

Gerd Kristiansen
Leder

Tor Arne Solbakken

Mette Nord

Inger Johanne Bergstøl

Hans Christian Sørhaug

Tone Rønoldtangen

Bjørn Mietinen

Kristin Dalen
Ansattrepr.Bård Jordfald
Ansattrepr.Anna Hagen Tønder
Ansattrepr.Tone Fløtten
Daglig leder

Forskningsstiftelsen Fafo

Noter

Forskningsstiftelsen Fafo

Særskilt om konsernregnskapet

Konsernet består av følgende selskaper:

Morselskap: Forskningsstiftelsen Fafo.

Datterselskaper: Fafo Institutt for arbeidslivs- og velferdsforskning AS, og Fafo Technology Consulting (Beijing) Co. Ltd.

Fusjon mellom søsterselskaper i 2015

Fafo - Institutt for Anvendte Internasjonale Studier AS ble i 2015 fusjonert med Fafo - Institutt for Arbeidslivs- og velferdsforskning AS. Fusjonen er skjedd uten vederlag i tråd med Aksjeloven § 13-24. Eiendeler og gjeld er videreført til balanseførte verdier.

Note 1 Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapsloven. Regnskapsprinsippene beskrives nedenfor.

Hovedregel for vurdering og klassifisering av eiendeler og gjeld

Eiendeler bestemt til varig eie eller bruk er klassifisert som anleggsmidler. Andre eiendeler er klassifisert som omløpsmidler. Fordringer som skal tilbakebetales innen ett år er klassifisert som omløpsmidler. Ved klassifisering av kortsiktig og langsiktig gjeld, er tilsvarende kriterier lagt til grunn.

Anleggsmidler vurderes til anskaffelseskost, men nedskrives til virkelig verdi når verdifallet forventes ikke å være forbigående. Anleggsmidler med begrenset økonomisk levetid avskrives planmessig. Langsiktig lån balanseføres til nominelle verdier på etableringstidspunktet, og korrigeres ikke til virkelig verdi som følge av renteendringer.

Omløpsmidler vurderes til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt mottatt beløp på etableringstidspunktet, uten hensyn til senere renteendringer.

Valuta

Pengeposter i utenlandsk valuta omregnes til balansedagens kurs.

Varige driftsmidler

Varige driftsmidler er vurdert til historisk kostpris etter fradrag av avskrivninger. Avskrivningen er beregnet på grunnlag av kostpris og fordelt over antatt økonomisk levetid. Innredning i leide lokaler avskrives over leiekontraktens løpetid.

Fordringer

Kundefordringer og andre fordringer oppføres til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetningen til tap er gjort på grunnlag av individuell vurdering av fordringene.

Prosjekter under utførelse ved årsskiftet

Prosjekter under utførelse knyttet til fastpriskontrakter vurderes etter løpende avregningsmetode. Fullføringsgraden beregnes normalt med utgangspunkt i påløpte prosjektkostnader i prosent av forventet totalkostnad. I tilfeller hvor det knytter seg usikkerhet til estimert fortjeneste og/eller fullføringsgraden, anvendes løpende avregning uten fortjeneste. Det avsettes for forventet tap på kontrakter når vurderingen av et prosjekt tilsier det, uavhengig av fullføringsgrad.

Pensjoner

Konsernet har dekket pensjonsforpliktelser overfor sine ansatte gjennom en kollektiv pensjonsordning som er organisert og finansiert gjennom et forsikringsselskap. Ved regnskapsføring av pensjon er lineær opptjeningsprofil og forventet sluttlønn som opptjeningsgrunnlag lagt til grunn. Arbeidsgiveravgift er inkludert i tallene.

Skatter

Stiftelsen med datterselskap er ilagt skatteplikt fra og med inntektsåret 2009.

Noter

Forskingsstiftelsen Fafo

Note 2	Salgsinntekter	2016		2015	
		Morselskap	Konsern	Morselskap	Konsern
	<i>Pr. virksomhetsområde</i>				
	- Oppdragsinntekter, forskning og utredning	-	86 017	-	98 739
	- Salg av tjenester	-	295	-	312
	- Utleievirksomhet	6 445	1 081	6 566	1 046
	- Offentlig tilskudd	-	18 301	-	17 272
	- Andre inntekter	1 170	1 315	926	801
	Sum salgsinntekter	7 615	107 009	7 492	118 170

Geografisk marked

	2016		2015	
	Morselskap	Konsern	Morselskap	Konsern
Midt-Østen	-	4 %	-	5 %
Afrika	-	6 %	-	5 %
Europa ekskl. Norge	-	7 %	-	6 %
Asia	-	4 %	-	5 %
Sør-Amerika og Karibien	-	4 %	-	5 %
Annet, flere regioner	100 %	75 %	100 %	74 %

Note 3 Ansatte, godtgjørelser, lån til ansatte m.v.

Lønnskostnader

Lønnskostnader består av følgende poster:

	2016		2015	
	Morselskap	Konsern	Morselskap	Konsern
Lønn	1 573	51 963	1 325	51 938
Folketrygdavgift	256	8 581	262	9 186
Pensjonskostnader	262	6 382	261	7 116
Andre personalkostnader	23	5 594	15	5 239
Sum personalkostnader	2 114	72 520	1 863	73 479
Gjennomsnittlig antall ansatte:	1	78	1	80
Gjennomsnittlig antall årsverk:	1	74	1	74

Godtgjørelser:

Følgende godtgjørelser er gitt til selskapets og konsernets ledende personer i 2016:

	Daglig leder		Styret	
	Morselskap	Morselskap	Morselskap	Morselskap
Lønn		1 369		-
Pensjonskostnader		125		-
Annen godtgjørelse		116		200

Lån og sikkerhetsstillelse til ledende personer m.v.

Daglig leder og styreleder har ikke lån i selskapet.

Revisor

Kostnadsført revisjonshonorar for 2016 utgjør NOK 46 i morselskapet og NOK 201 i konsernet. Honorar for andre tjenester fra revisor utgjør NOK 33 i morselskapet og NOK 94 i konsernet. Revisor har mottatt NOK 88 for særattestasjoner på forskningsprosjekter. Beløpene er eksklusive merverdiavgift.

Noter

Forskningsstiftelsen Fafo

Note 4 Varige driftsmidler

	Inventar/ utstyr	Transport- midler	Bygninger
Morselskap			
Anskaffelseskost 01.01.	4 092	542	64 384
Tilgang i året	279	-	291
Avgang i året	-	-	-
Anskaffelseskost 31.12.	4 371	542	64 675
Akkumulerte avskrivninger pr. 31.12.	2 863	307	27 141
Registrert verdi pr. 31.12.	1 508	235	37 534
Årets avskrivninger	287	108	1 420
Økonomisk levetid nye driftsmidler	4 og 10 år	5 år	25 og 50 år
Valg av avskrivningsplan	Lineær	Lineær	Lineær

	Inventar/ utstyr	Transport- midler	Bygninger
Konsern			
Anskaffelseskost 01.01.	13 480	542	64 384
Tilgang i året	2 197	-	291
Avgang i året	-	-	-
Anskaffelseskost 31.12.	15 677	542	64 675
Akkumulerte avskrivninger pr. 31.12.	10 415	307	27 141
Registrert verdi pr. 31.12.	5 262	235	37 534
Årets avskrivninger	1 974	108	1 420

Note 5 Bankmidler

	2016		2015	
	Morselskap	Konsern	Morselskap	Konsern
Kasse og bank	5 962	32 631	728	38 970
- Herav bundne midler	241	3 080	192	2 928
- Bevilget kassekreditt	5 000	5 000	5 000	5 000
(I bank er inkludert forskudd fra Utenriksdepartementet på 0)				

Note 6 Aksjer i andre foretak

	Eierandel	Anskaffelses- kost	Bokført verdi
Selskapets navn			
Osloitech AS	0,92 %	-	-

Noter

Forskningsstiftelsen Fafo

Note 7 Datterselskap

Konsernets sammensetning fremgår over.

Selskap	Anskaffet	Forretnings- kontor	Eierandel/ stemmerett	Selskapets egenkap.	Selskapets resultat
Fafo Institutt for arbeidslivs- og velferds- forskning AS	2003	Oslo	100 %	10 546	855
Fafo Technology Consulting (Beijing) Co. Ltd	2013	Beijing	100 %	-462	-71

Transaksjoner med nærstående parter/konsernmellomværende:

Stiftelsen er 100 % eier av to datterselskaper, Fafo - Institutt for arbeidslivs- og velferdsforskning AS og Fafo China. Ytelser til ledende ansatte er omtalt i note 2. Mellomværende med konsernselskaper er omtalt i denne noten.

Selskapets transaksjoner med nærstående parter:

	2016	2015
Salg av tjenester til Fafo AVF AS og AIS (forskning)	-	-
Utleie av lokaler til Fafo AVF AS	5 364	5 520
Utleie av lokaler til Fafo AIS AS	-	-
Kjøp av tjenester fra Fafo AVF AS (administrasjon)	444	704

Tjenester til nærstående parter er solgt til markedspris. Tjenester fra nærstående parter kjøpes til markedspris.

Selskapet har følgende fordringer og gjeld til konsernselskaper:

	2016	2015
Fordring på Fafo Institutt for arbeidslivs- og velferdsforskning AS	1 975	6 200
Kundefordring på Fafo Institutt for arbeidslivs- og velferdsforskning AS	578	574
Ansvarlig lån til Fafo Institutt for arbeidslivs- og velferdsforskning AS	3 000	3 000
Leverandørgjeld til Fafo Institutt for arbeidslivs- og velferdsforskning AS	-	58
Fordring Fafo China	654	654

Det er ikke stillet garantier eller sikkerhetsstillelser til fordel for noen selskap i konsernet.

Note 8 Egenkapital
Morselskap
Egenkapital

Egenkapital pr. 31.12.2015

Årets resultat

Egenkapital pr. 31.12.2016

	Stiftelses- kapital	Annen egenkapital	Sum egenkapital
Egenkapital pr. 31.12.2015	30 200	25 674	55 874
Årets resultat	-	-2 017	-2 017
Egenkapital pr. 31.12.2016	30 200	23 658	53 857

Konsern
Egenkapital

Egenkapital pr. 31.12.2015

Omregningsdifferanse som følge av valutaendring

Årets resultat

Egenkapital pr. 31.12.2016

	Stiftelses- kapital	Annen egenkapital	Sum egenkapital
Egenkapital pr. 31.12.2015	30 200	28 503	58 703
Omregningsdifferanse som følge av valutaendring	0	-10	-10
Årets resultat	-	-1 232	-1 232
Egenkapital pr. 31.12.2016	30 200	27 261	57 461

Note 9 Pantstillelser og garantier

Morselskap:

Verdier på eiendeler som er stillet som sikkerhet for:

Pantelån 4 494

Kassekreditt (limit 5 mill.kr) -

SUM pantelån 4 494

Som er bokført til:

Borggata 2B 37 534

Tomt 2 190

Sum bokført verdi 39 724

Noter

Forskningsstiftelsen Fafo

Note 10 Pensjonskostnader, -midler og -forpliktelser

Ansatte i morselskapet og konsernet er omfattet av en kollektiv pensjonsordning som gir rett til definerte fremtidige pensjonsytelser.

	2016		2015	
	Morselskap	Konsern	Morselskap	Konsern
<i>Netto pensjonskostnad</i>				
Årets pensjonsopptjening	161	1 932	217	6 657
Rentekostnad av forpliktelsen	102	1 301	55	1 859
Avkastning på pensjonsmidlene	-113	-1 650	-62	-2 155
Administrasjonskostnader	42	492	41	718
Resultatført estimatavvik	108	1 089	77	2 896
Periodisert arbeidsgiveravgift	21	234	30	897
	321	3 397	358	10 871
Herav dekket av de ansatte	-	-	-	-
Netto pensjonskostnad	321	3 397	358	10 871
<i>Netto pensjonsforpliktelse</i>				
Pensjonsforpliktelse	4 234	51 443	4 076	48 807
Pensjonsmidler	-3 400	-49 434	-3 215	-46 737
Arbeidsgiveravgift	118	284	122	363
Ikke resultatført virkning av estimatavvik	-1 136	-18 319	-1 305	-17 546
Sum forpliktelse/midler	-184	-16 026	-322	-15 113

Økonomiske forutsetninger

Forventet avkastning på midlene	3,60 %	3,60 %	3,30 %	3,30 %
Diskonteringsrente	2,60 %	2,60 %	2,70 %	2,70 %
Forventet lønnsregulering	2,50 %	2,50 %	2,50 %	2,50 %
Forventet G-regulering	2,25 %	2,25 %	2,25 %	2,25 %
Forventet vekst i løpende pensjoner	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
Forventet årlig avgang	4,00 %	4,00 %	4,00 %	4,00 %

Selskapet har benyttet aktuar i beregningen.

Endringer i forutsetninger og avvik

I henhold til NRS 6 Pensjonskostnader foreligger det to likestilte alternativer for resultatføring av estimatavvik. Alternativene er enten å resultatføre løpende eller å bruke en utjevning metode for inntil 10% av hva som er størst av pensjonsforpliktelsene eller pensjonsmidlene holdes utenfor grunnlaget for resultatføring (bruk av korridor). Selskapet har benyttet 10%-grensen.

Noter

Forskningsstiftelsen Fafo

Note 11 Skatt

<i>Årets skattekostnad fordeler seg på:</i>	2016	2015
Betalbar skatt	-687	-633
Endring i utsatt skatt med gammel skattesats	202	268
Endring i utsatt skatt som følge av ny skattesats	363	716
Endring ikke balanseført utsatt skattefordel	122	-351
Sum skattekostnad	-	-
Tilbakebetalt formuesskatt	-	-

<i>Beregning av årets skattegrunnlag:</i>	2016	2015
Resultat før skattekostnad	- 2 017	- 1 353
Permanente forskjeller	17	-
Endring i midlertidige forskjeller	- 748	- 994
Årets skattegrunnlag	- 2 748	- 2 347

<i>Oversikt over midlertidige forskjeller:</i>	2016	2015
Fordringer	-	-
Varer	-	-
Anleggsmidler	- 16 650	- 17 536
Pensjoner	184	322
Sum	- 16 466	- 17 214
Akkumulert fremførbart underskudd	- 21 341	- 18 593
Sum midlertidige forskjeller	- 37 807	- 35 807

24%/25% utsatt skatt	-	9 074	-	8 952
----------------------	---	-------	---	-------

Utsatt skattefordel balanseføres ikke.

Forklaring til hvorfor årets skattekostnad ikke utgjør

<i>25% av resultat før skatt:</i>	2016	2015
25% av resultat før skatt:	- 489	- 365
Permanente forskjeller (25%)	4	-
Endring i utsatt skatt som følge av endret skattesats	363	716
Endring i ikke balanseført utsatt skattefordel	122	- 351
Formuesskatt	-	-
Beregnet skattekostnad	-	-
Effektiv skattesats	0 %	0 %

I 2009 ble selskapet ilagt skatteplikt med virkning fra 2009.

Stiftelsen har fått medhold i krav om bortfall av formuesskatt.

Noter

Forskningsstiftelsen Fafo

Note 11 Skatt konsernet

<i>Årets skattekostnad fordeler seg på:</i>	2016	2015
Betalbar skatt	-367	-335
Endring i utsatt skatt med gammel skattesats	425	756
Endring i utsatt skatt som følge av ny skattesats	272	577
Endring innfusjonert skattefordel	-	-991
Endring ikke balanseført skattefordel	122	-351
Sum skattekostnad	452	-344

Tilbakebetalt formueskatt

- -

Beregning av årets skattegrunnlag:

	2016	2015
Resultat før skattekostnad	- 781	46
Permanente forskjeller	884	892
Endring i midlertidige forskjeller	- 1 641	- 2 801
Årets skattegrunnlag	- 1 538	- 1 863

Oversikt over midlertidige forskjeller:

	2016	2015
Fordringer	-	-
Varer	-	-
Anleggsmidler	- 17 316	- 18 045
Avsetning til tap på kontrakter mv.	- 833	- 833
Pensjoner	16 025	15 113
Sum	- 2 124	- 3 765
Effekt av fusjon	-	-
Akkumulert fremførbart underskudd	- 26 564	- 25 096
Sum midlertidige forskjeller	- 28 688	- 28 861

24%/25% utsatt skatt

- 6 885 - 7 215

Utsatt skattefordel balanseføres ikke.

Forklaring til hvorfor årets skattekostnad ikke utgjør

25% av resultat før skatt:

	2016	2015
25% av resultat før skatt:	- 163	180
Permanente forskjeller (25%)	221	241
Endring i utsatt skatt som følge av endret skattesats	272	577
Endring i innfusjonert skattefordel	-	991
Endring ikke balanseført skattefordel	122	351
Formueskatt	-	-
Beregnet skattekostnad	452	344

Effektiv skattesats

-58 % -748 %

I 2009 ble selskapet ilagt skatteplikt med virkning fra 2009. Stiftelsen har fått medhold i krav om bortfall av formueskatt.